

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

РОБОЧА ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

**ПОРЯДОК ДІЙ ЧЕРГОВОГО ДИСПЕТЧЕРА ПРИ ЗАГРОЗІ ТА ВИНИКНЕННІ
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

РОЗРОБНИК:

Микола ТРИМПОЛ, майстер виробничого навчання
Чернівецьких територіальних курсів цивільного захисту
та безпеки життєдіяльності III категорії

Розглянута та схвалена на засіданні
методичної комісії Навчально-методичного
центру цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності Чернівецької області
Протокол № 3 від 30 червня 2020 року

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

РОБОЧА ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА призначена для закріплення алгоритму дій щодо повноти та послідовності виконання етапів своєї роботи у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації працівниками диспетчерської служби при під час проходження ними функціонального навчання за робочою навчальною програмою на Чернівецьких територіальних курсах цивільного захисту та безпеки життєдіяльності III категорії чергового диспетчера

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

- ⇒ Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 № 5403-VI.
- ⇒ Закон України від 18 січня 2001 № 2245-III «Про об'єкти підвищеної небезпеки».
- ⇒ Постанови Кабінету Міністрів України:
  - від 26 червня 2013 № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту»;
  - від 27 вересня 2017 р. № 733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту».
  - від 9 січня 2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту»;
  - від 09 жовтня 2013 № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту».
- ⇒ Накази МВС України
  - від 27 листопада 2019 № 986 «Про затвердження Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 24 січня 2020 за № 83/34366;
  - від 06.02.2017 р. № 92 «Про затвердження Інструкції з організації перевірок діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту»

АЛГОРИТМ ДІЙ ЧЕРГОВОГО ДИСПЕТЧЕРА

З отриманням повідомлення
(інформації)
про ЗАГРОЗУ виникнення
надзвичайної ситуації

- провести оповіщення керівного складу суб'єкта господарювання;
- провести оповіщення чергових диспетчерів сусідніх об'єктів у випадку їх потрапляння в зону можливого ураження;
- провести прогнозування хімічної обстановки та її оцінку з визначенням глибини зони хімічного ураження, ширини, площі та час підходу зараженого повітря у випадку аварії на будь-якому об'єкті, розташованому поруч;
- доповісти керівнику об'єкту на основі проведеного хімічного прогнозування щодо можливих наслідків хімічної аварії та надати пропозиції з проведення превентивних дій;
- надати рекомендації керівнику об'єкту щодо залучення сил та засобів у зоні відповідальності та в інших небезпечних зонах залежно від розвитку обстановки;
- перевірити засоби зв'язку та привести у готовність систему оповіщення;
- привести у готовність обладнання, прилади, засоби індивідуального захисту;
- проконтролювати приведення у готовність до використання захисну споруду;
- уточнити схеми оповіщення та зв'язку;
- уточнити стан районів, визначених для проведення екстреної евакуації персоналу СГ та населення, яке попадає в зону ураження;
- уточнити порядок збору керівного складу об'єкту у робочий та у неробочий час;
- перевірити надійність зв'язку з оперативним черговим управлінням цивільного захисту населення облдержадміністрації;
- скоригувати текст звернення до персоналу об'єкту та населення, яке може потрапити в зону ураження у разі виникнення хімічної аварії.

АЛГОРИТМ ДІЙ ЧЕРГОВОГО ДИСПЕТЧЕРА

З отриманням повідомлення
(інформації) про
ВИНИКНЕННЯ
надзвичайної ситуації
(аварії)

- встановити, які підприємства, організації, та населенні пункти потрапляють у зону можливого пливу негативних наслідків (ураження) та напрямки розповсюдження НС (отруйної хмари).
- організувати оповіщення персоналу суб'єкта господарювання та населення, яке потрапляє в зону ураження;
- інформувати про виникнення НС та стан справ на суб'єкті господарювання оперативного чергового управління цивільного захисту населення облдержадміністрації
- оповіщає керівників (чергових диспетчерів) підприємств, установ і організацій, які потрапляють у зону можливого хімічного ураження;
- здійснити інформування населення про заходи безпеки та порядок поведінки.
- постійно здійснювати збір даних та доповідати керівнику об'єкту про зміни в обстановці, свої пропозиції щодо захисту персоналу і населення, яке потрапляє у зону ураження.
- за розпорядженням керівника здійснювати координацію дій сил цивільного захисту, задіяних у ліквідації наслідків НС, проведення рятувальних та відновлювальних робіт;
- у подальшому виконувати свої обов'язки відповідно до плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій та розпоряджень безпосереднього керівника.

АЛГОРИТМ ДІЙ ЧЕРГОВОГО ДИСПЕТЧЕРА У РІЗНИХ РЕЖИМАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБ'ЄКТОВОЇ ЛАНКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ПІДСИСТЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ДОДАТОК № 1

Режим повсякденного функціонування

Перед чергуванням, уточнити метеорологічні умови (температуру повітря, швидкість вітру, визначити вертикальну стійкість повітря, одержати відомості метеорологічних станції).

Вести постійний приладовий контроль за станом довкілля щодо індикації перевищень фонові потужності експозиційної (поглиненої) дози (за радіаційною обстановкою) та періодичний візуальний контроль за станом довкілля щодо випадків появи аномальних явищ на ґрунті, в інших об'єктах довкілля у вигляді нехарактерного пофарбування, запаху, диму, туману тощо (без точного визначення типу отруйних або небезпечних хімічних речовин) (за хімічною обстановкою).

Режим підвищеної готовності

сповістити керівництво і провести довгострокове оперативне прогнозування відповідно до методики

Доукомплектувати диспетчерську службу фахівцями ЦЗ

Нанести обстановку на карту та зробити записи в журналі

Здійснити оповіщення за встановленою схемою.

Режим надзвичайної ситуації

Сповістити керівництво і аварійну службу і провести аварійне прогнозування

Нанести обстановку на карту, визначити об'єкти, що потрапляють у зону ураження, зробити записи в журналі

Здійснити оповіщення за встановленою схемою

Вести візуальне спостереження, слідкувати за засобами індикації, уточнювати прогноз через кожні 4 години або залежно від розвитку надзвичайної ситуації

Робити відповідні записи в журналі

ТЕКСТИ ЗВЕРНЕНЬ У ВИПАДКУ АВАРІЇ НА ХНО

ДОДАТОК № 2

ТЕКСТ ЗВЕРНЕННЯ ДО ПЕРСОНАЛУ _____

Напрямок вітру – східний

Говорить черговий диспетчер _____.

В хлораторній цеху виникла хімічна аварія з викидом (виливом) хлору. Хмара газ-хлору рухається у напрямку _____. Персоналу _____ негайно покинути свої виробничі місця й рухатись у безпечний район – _____, використовуючи протигази, а за їх відсутності вологі пов'язки на обличчя. Персоналу _____ знаходиться у своїх приміщеннях, провести їх герметизацію, терміново одягти засоби індивідуального захисту. Дотримуйтесь спокою і порядку. У подальшому дійте за вказівками адміністрації та повідомленнями чергового диспетчера.

ТЕКСТ ЗВЕРНЕННЯ ДО МЕШКАНЦІВ _____

Увага! Увага!

Говорить черговий диспетчер _____.

Слухайте термінове повідомлення.

В цеху очисних споруд каналізації КП «_____» виникла хімічна аварія з викидом хлору. Хмара газ-хлору рухається у напрямку населеного пункту _____.

Мешканцям негайно залишити свої помешкання та прямувати у безпечний район – _____. Попередньо закрийте вікна, перекрийте газ, воду, вимкніть, електроприлади і світло, візьміть документи, які засвідчують особу (документи).

Під час руху захистіть органи дихання зволоженою тканиною.

Допоможіть хворим та людям похилого віку, сповістите сусідів.

Дотримуйтесь спокою і порядку.